

باسمه تعالی

|                      |                                 |                        |
|----------------------|---------------------------------|------------------------|
| نام و نام خانوادگی : | اداره آموزش و پرورش شهرستان بجم | نام درس : فارسی        |
| پایه : نهم           | دبیرستان فرزنانگان دوره اول     | تاریخ امتحان : 10/24   |
| دبیر : نسبه خیام فر  | امتحانات نوبت اول / دی ماه 1400 | زمان امتحان : 60 دقیقه |

معنی ومفهوم شعر و نثر (2/5نمره)

1. بیت ها و عبارت زیر را به نثر روان برگردانید . (با رعایت الگوی جمله در فارسی معیار )

الف )آینه چون نقش تو بنمود راست خود شکن آینه شکستن خطاست

ب)مار بد جانی ستاند از سلیم یار بد آرد سوی نار مقیم

ج) غواص اگر اندیشه کند کام نهنگ هرگز نکند دُر گرانمایه به چنگ

د)جهد کن که اگر چه اصیل و گوهری باشی ؛ گوهر تن نیز داری که گوهر تن از گوهر اصل بهتر بود.

2. کدام بیت با مفهوم بیت «همی دانه و خوشه خروار شد / از آغاز هر خوشه خروار نیست » ارتباط معنایی دارد ؟ مفهوم مشترک آنها را بنویسید .

1) در دل تنگ خموشی می کند انبار حرف / محرمی کو تا بگویم اندک از بسیار حرف

2)بس اندک سپاها که روز نبرد / زبسیار لشکر بر آورد گرد

3)گروهی فراوان طمع ظن برند / که گندم نیفشانده خرمن برند

4) اندک اندک به هم شود بسیار/ دانه دانه است غله در انبار

معنی واژه (1نمره)

۳. با توجه به بیت زیر معنی واژه های مشخص شده چیست ؟

همان کز هوا سوی دریا رسید سبک ، تیغ تیز از میان بر کشید

۴. هم خانواده ی کدام یک از کلمات (محبوب ، عادی ، محتاج ، حضور ) در بیت زیر دیده نمی شود ؟

ای مدعی برو که مرا با تو کار نیست / احباب حاضرند به اعدا چه حاجت است

۵. در کدام گزینه تمام معانی ذکر شده برای کلمه مورد نظر صحیح نمی باشد ؟

- (1) بصیرت : زیرکی / آگاهی / روشن بینی  
(2) جاه : مقام / درجه / شکوه  
(3) مُلک : پادشاه / سرزمین / مملکت  
(4) انعام : بخشش / پاداش / نعمت دادن

در ک مطلب

۶. در هر یک از دو بیت زیر واژه ی تسبیح به چه معناست ؟ 0/75

- (الف) کوه و دریا و درختان همه در تسبیح اند / نه همه مستمعی فهم کند این اسرار ( سعدی)  
(ب) مَنَه زَنهار – دل پر مُهلت صد ساله ی دنیا / که آخر می شود ، چندان که یک تسبیح گردانی ( صائب تبریزی )  
در بیت صائب « مهلت صد ساله دنیا » چه ارتباطی با یک تسبیح گردانی دارد؟

۷. با توجه به این دوبیت به سوالات زیر پاسخ دهید

- مهتری گر به کام شیر در است      شو خطر کن ز کام شیر بجوی  
یا بزرگی و عز و نعمت و جاه      یا چو مردانت ، مرگ رویاروی

(الف) منظور از مهتری چیست ؟ ( 0/25 )

(ب) با توجه به این ابیات خطر کردن در زندگی چه پیامدهایی دارد ؟ (0/5)

۸. در بیت « دشمن دانا که غم جان بود      بهتر از آن دوست که نادان بود » برچه امری تاکید شده است ؟ (0/5)

۹. در بیت زیر منظور از گهر و هنر چیست و پیام این بیت چه می باشد ؟ 0/5

گهر گرچه بالا ، نه بیش از هنر      زبهر هنر شد گرامی ، گهر

دانش زبانی و ادبی

۱۰. با توجه به متن به سوالات پاسخ دهید ؟

مادران ، دل به مهر فرزندان ، گرم و تپنده دارند و فرزندان در پرتو گرم و گوارای مادر ، جان می گیرند و می پرورند و می بالند . این دو را پیوند ها و آوندهایی به سرچشمه های یکتایی می رساند و خوشی و ناخوشی یکی را به دیگری پیوند می زند.

(الف) دو آرایه ادبی در متن مشخص کنید . ( 0/5 )

(ب) زمان و نوع فعل های به کار رفته در متن بالا را مشخص کنید . (0/25)

(ج) نقش دستوری هسته گروه های اسمی جمله مشخص شده را بنویسید . (0/75)

---

۱۱. در کدام بیت تخلص به کار نرفته است ؟ (0/25)

- (الف) سعدیا مرد نکونام نمیرد هرگز      مرده آن است که نامش به نکویی نبرند  
(ب) غم غریبی و غربت چون بر نمی تابم      به شهر خود روم و شهریار خود باشم  
(ج) این سخن پروین نه از روی هواست      هر کجا نور است ، ز انوار است  
(د) بود که لطف ازل رهنمون شود حافظ      وگرنه تا به ابد شرمسار خود باشم
- 

۱۲. نقش صفت تفضیلی در کدام گزینه متفاوت است ؟ (0/5)

- (الف) اگر حکم کنی به جان سعدی      جان از تو عزیزتر نباشد  
(ب) به هر منزل کز آن جا دورتر گشت      ز نومیدي دلش رنجورتر گشت  
(ج) خود پرستی خیزد از دنیا و جاه      نیستی و حق پرستی خوش تر است  
(د) ای موافق صورت و معنی که تا چشم من است      از تو زیباتر ندیدم روی و خوش تر خوی را
- 

تاریخ ادبیات

۱۳. با دقت در بیت و عبارت زیر نام شاعر و نویسنده و اثر هر کدام را بنویسید . (1)

- (الف) همه سر به سر تن به کشتن دهیم      از آن به که کشور به دشمن دهیم  
(ب) مثل تو چون مورچه ای است که در قصر ملکی سوراخ دارد و جز خویش و یاران خویش چیزی نمی بیند ...
- 

۱۴. در کدام گزینه واژه « کجا » با سایر گزینه ها متفاوت است ؟ (0/25)

- (الف) یکی آرزو کن که تا از هوا // کجاست آید افگندن اکنون هوا  
(ب) بدان چشمه آمد کجا خفته بود // بر آن دیو بد گوهر آشفته بود  
(ج) سوی آبت اندازم ار سوی کوه ؟ // کجا خواهی افتاد ، دور از گروه ؟  
(د) بدانست خود کافریدون کجاست // سراندر کشید و همی رفت راست
- 

۱۵. کدام نوع اضافه مشخص شده با سایر گزینه ها متفاوت است ؟ نوع هر کدام را مشخص کنید (0/5)

- (الف) تا کی آخر چو بنفشه سرغفلت در پیش ؟ // حیف باشد که تو در خوابی و نرگس ، بیدار  
(ب) دست طمع چو پیش کسان می کنی دراز ، // پل بسته ای که بگذری از آبروی خویش  
(ج) در محضر الهی سراطعت فرود آور.  
(د) دلی دیرم خریدار محبت // کز او گرم است بازار محبت
- 

توفیق رفیق راهتان